

Investiční služby, Investiční nástroje a rizika s nimi související

Tento dokument popisuje služby nabízené investičním zprostředkovatelem Julius Meinl Private Wealth s.r.o.

Tento dokument je vytvořen Zprostředkovatelem ve smyslu ust. § 15d zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPKT“) a slouží k informování zákazníků o investičních službách, které Zprostředkovatel poskytuje, investičních nástrojích, kterých se může investiční služba týkat, o možných rizicích, která mohou být s požadovanou investiční službou nebo investičním nástrojem spojena, a o možných zajištěních proti nim.

1. Investiční služby

Zprostředkovatel je oprávněn poskytovat zákazníkovi následující investiční službu:

(i) přijímání a předávání pokynů týkajících se investičních nástrojů:

Výše uvedenou investiční službu může Zprostředkovatel poskytovat k investičním cenným papírům a cenným papírům kolektivního investování.

Přijímáním a předáváním pokynů týkajících se investičních nástrojů se v případě Zprostředkovatele rozumí především zprostředkování uzavření smluv mezi zákazníkem a obchodníkem s cennými papíry, případně investiční společností nebo bankou (dále jen „Finanční instituce“), jejichž předmětem je poskytování investiční služby „portfolio management“ (smlouva o obhospodařování) nebo nákup investičních cenných papírů a cenných papírů kolektivního investování (smlouva o obstarání) a zprostředkování následujících pokynů k nákupu či prodeji investičních nástrojů. Pokud není mezi zákazníkem a Zprostředkovatelem stanoveno jinak, součástí této služby není poskytování investičního poradenství ve smyslu ust. § 4 odst. 2 písm. e) a § 4 odst. 5 ZPKT.

Pokyny zákazníků může Zprostředkovatel předávat pouze:

- bance,
- obchodníkovi s cennými papíry,
- zahraniční osobě, která má sídlo v členském státě Evropské unie a jejíž předmět podnikání odpovídá činnosti některé z osob uvedených v předchozích odstavcích,
- pobočce zahraniční osoby, která má povolení podle ust. § 28 odst. 1 ZPKT,
- obhospodařovateli fondu kolektivního investování nebo srovnatelného zahraničního investičního fondu, který tento fond obhospodařuje na základě povolení České národní banky,
- zahraniční osobě oprávněné nabízet investice do fondu kolektivního investování nebo srovnatelného zahraničního investičního fondu v České republice.

2. Investiční nástroje

2.1. Obecně o investičních nástrojích

2.1.1. Zprostředkovatel ve smyslu ustanovení § 3 ZPKT rozlišuje následující druhy investičních nástrojů¹

a) **investiční cenné papíry** – cenné papíry obchodovatelné na kapitálovém trhu a zejména se jedná o:

- i. akcie nebo obdobné cenné papíry představující podíl na společnosti nebo jiné právnické osobě,
- ii. dluhopisy nebo obdobné cenné papíry představující právo na splacení dlužné částky,
- iii. cenné papíry nahrazující cenné papíry uvedené v bodech i. a ii. (např. poukázka na akcie),
- iv. cenné papíry opravňující k nabytí nebo zcizení investičních cenných papírů uvedených v bodech i. a ii. (např. opční listy),

¹ Jedná se pouze výčet investičních nástrojů, ke kterým může Zprostředkovatel poskytovat investiční služby.

- v. cenné papíry, ze kterých vyplývá právo na vypořádání v penězích a jejichž hodnota je určena hodnotou investičních cenných papírů, měnových kurzů, úrokových sazeb, úrokových výnosů, komodit nebo finančních indexů či jiných kvantitativně vyjádřených ukazatelů (např. investiční certifikáty).

b) **cenné papíry kolektivního investování** – zejména se jedná o:

- i. podílové listy,
- ii. akcie investičního fondu,
- iii. ETF (tzv. Exchange Traded Fund), fond, který drží majetek skládající se z různých aktiv, a který vydává cenné papíry, jež jsou obchodovány na burze, obvyklým pojmovým znakem ETF je, že cenný papír vydaný ETF představuje určitý podíl na majetku ETF a v případě likvidace případně každému držiteli cenného papíru příslušný podíl z majetku ETF.

2.1.2. Zprostředkovatel tímto upozorňuje zákazníky, že jeden investiční nástroj může podle svých vlastností vykazat znaky více druhů investičních nástrojů, zákazník by měl proto sledovat povahu konkrétního investičního nástroje, jedná se například o tyto případy:

- akcie investičního fondu může být zařazena do skupiny investičních cenných papírů nebo do skupiny cenných papírů kolektivního investování,
- směnka může být za určitých okolností zařazena do skupiny investičních cenných papírů nebo do skupiny nástrojů peněžního trhu²,
- investiční certifikát může být zařazen do skupiny investičních cenných papírů nebo do skupiny finančních derivátů³.

2.2. Stručná charakteristika nejčastěji obchodovaných investičních nástrojů

2.2.1. Akcie

Akcie je cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka podílet se na řízení, zisku a likvidačním zůstatku akciové společnosti. S akciemi jsou spojeny dva možné druhy výnosu – i) kapitálový výnos spočívající v kladném rozdílu mezi prodejní a nákupní cenou akcie (v případě, že je tento rozdíl záporný, jedná se samozřejmě o kapitálovou ztrátu) a ii) dividendový výnos související s vyplacenou dividendou majiteli akcie. Akcie mohou být obchodovány na regulovaném trhu i mimo něj.

2.2.2. Dluhopisy

Dluhopis je dluhový cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, který vyjadřuje závazek emitenta vůči každému vlastníku tohoto investičního nástroje. Konkrétní podoba tohoto závazku závisí na druhu dluhopisu. Dluhopisy můžeme dělit zejména podle doby splatnosti (krátkodobé, dlouhodobé), podle druhu emitenta (dluhopisy veřejného sektoru, bankovní dluhopisy, dluhopisy obchodních korporací apod.), podle způsobu výplaty kupónu (bezkupónové dluhopisy, dluhopisy s fixním kupónem, dluhopisy s proměnlivým kupónem apod.). Možný výnos z dluhopisu je bezprostředně spojen s typem dluhopisu.

2.2.3. Cenné papíry kolektivního investování

Kolektivním investováním se podle zákona č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech (dále jen „ZISIF“) rozumí podnikání, jehož předmětem je shromažďování peněžních prostředků od veřejnosti vydáváním akcií či podílových listů, společné investování shromážděných peněžních prostředků na základě určené investiční strategie na principu rozložení rizika ve prospěch vlastníků těchto akcií či podílových listů a další správa tohoto majetku.

Investiční fondy se dělí na fondy kolektivního investování a fondy kvalifikovaných investorů. Fondem kolektivního investování může být jednak akciová společnost, případně akciová společnost s proměnným základním kapitálem a jednak podílový fond. Fondy kolektivního investování lze dělit z různých hledisek. Pro investora je však klíčové členění fondů kolektivního investování na fondy standardní a fondy speciální. Standardní fond kolektivního investování i speciální fond kolektivního investování podléhají režimu ZISIF, liší se však především spektrem majetkových hodnot, do kterých investují. Velmi praktické je pro investora i členění fondů kolektivního investování podle zaměření jejich investic, takto rozlišujeme fondy peněžního trhu, dluhopisové, akciové, smíšené, nemovitostní, fondů, atd. Specifickou skupinou investičních fondů jsou pak fondy kvalifikovaných investorů.

Podílové listy

Podílový list je cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, který představuje podíl podílníka na podílovém fondu a se kterým jsou spojena práva podílníka plynoucí ze ZISIF nebo ze statutu podílového fondu. Podílový fond nemá vlastní právní osobnost a je obhospodařován obhospodařovatelem. Podílové listy mohou být podle statutu podílového fondu různých druhů (např. podílové listy se zvláštními právy). Rozlišujeme následující podílové listy:

Exchange Traded Funds (ETF)

ETF lze charakterizovat jako fond, který drží majetek skládající se z různých aktiv, a který vydává cenné papíry, jež jsou obchodovány na burze. Obvyklým pojmovým znakem ETF je, že cenný papír vydaný ETF představuje určitý podíl na majetku ETF a v případě likvidace případně každému držiteli cenného papíru příslušný podíl z majetku ETF.

2.2.4. Investiční certifikáty

Investiční certifikát je investiční nástroj, který lze v závislosti na jeho konkrétní povaze zařadit do skupiny investičních cenných papírů nebo do skupiny derivátů⁴. Koupí investičního certifikátu ponechává investor peněžní prostředky emitentovi, který s nimi tak může po určitou dobu volně disponovat. Doba trvání investičního certifikátu se pohybuje od několika měsíců až po neomezenou dobu. Investor může investiční certifikát kdykoliv prodat, a to na sekundárním trhu nebo přímo emitentovi. Další možností pro investora je držet investiční certifikát do splatnosti a poté požadovat od emitenta vyplacení hodnoty investičního certifikátu. Z výše uvedeného je patrné, že výnos (resp. ztráta) z investičního certifikátu je dán rozdílem prodejní a nákupní ceny. U investičních certifikátů je zásadní skutečnost, že jeho hodnota je přímo závislá na hodnotě podkladového aktiva (nejčastěji se jedná o investiční cenné papíry, měnové kurzy, úrokové sazby, úrokové výnosy, komodity nebo finanční indexy). To znamená, že cena investičního certifikátu není v zásadě určována střetem nabídky a poptávky po takovém investičním certifikátu. Investičních certifikátů existuje celá řada, přičemž dělicím kritériem je nejčastěji podkladové aktivum, případně konstrukce investičního certifikátu (vazba hodnoty investičního certifikátu na podkladové aktivum)

3. Rizika související s investičními nástroji a možnost zajištění proti nim

3.1. Obecně o rizicích

3.1.1. S investičními nástroji a s investičními službami, které Zprostředkovatel poskytuje, je spojena celá řada rizik. V obecné rovině se jedná zejména o rizika následující:

- a) **tržní riziko** – jedná se o jedno z nejdůležitějších rizik pro investory, které spočívá ve změně tržních cen investičních nástrojů; obecné tržní riziko může být způsobeno změnou trhu jako celku, specifické tržní riziko může být zapříčiněno nepříznivým vývojem konkrétního investičního nástroje;
- b) **úvěrové (kreditní) riziko** – jedná se o riziko emitenta spočívající v tom, že se emitent dostane do úpadku, následkem čehož budou jím emitované investiční nástroje významně znehodnoceny nebo zcela bezcenné; v takovém případě musí investor počítat s tím, že může ztratit i veškerý kapitál investovaný do těchto investičních nástrojů; negativní vliv na hodnotu investičních nástrojů může mít i snížení ratingu emitenta;
- c) **likviditní riziko** – riziko spočívající ve skutečnosti, že investiční nástroj nebude možné zpeněžit za požadovanou cenu nebo nebude možné koupit či prodat investiční nástroj v požadované době, a to z důvodu malého objemu trhu s daným investičním nástrojem;
- d) **měnové riziko** – investiční nástroje denominované v cizích měnách jsou rovněž vystaveny fluktuacím vyplývajícím ze změn devizových kurzů, které mohou mít jak pozitivní tak i negativní vliv na jejich kurzy, ceny, zhodnocení či výnosy z nich plynoucí v jiných měnách, popřípadě jejich jiné parametry;
- e) **úrokové riziko** – u investičních nástrojů citlivých na úrokové sazby (např. dluhopisy) je patrné úrokové riziko, které spočívá v možném nepříznivém vývoji tržních úrokových sazeb;
- f) **operační riziko** – riziko vyplývající z nedostatečných či chybných vnitřních procesů, ze selhání provozních systémů či lidského faktoru, případně z vnějších událostí;
- g) **inflační riziko** – neboli riziko znehodnocení peněz je třeba zakalkulovat do hodnocení potenciální výnosnosti/ztrátovosti investice; nepříznivý inflační vývoj může negativně ovlivnit vývoj investice, a to i při pozitivním vývoji ceny investičního nástroje; kurzy investičních nástrojů podléhají větší kolísavosti v obdobích vysoké inflace;
- h) **riziko ztráty majetku svěřeného do úschovny nebo jiného opatrování** – toto riziko může být zapříčiněno zejména insolventností, nedbalostním nebo úmyslným jednáním osoby, která má v úschově nebo jiném opatrování investiční nástroje investora;
- i) **riziko vypořádání** – riziko nepředpokládaného průběhu vypořádací transakce z důvodu, že protistrana nezaplatí nebo nedodá investiční nástroje ve stanovené lhůtě; toto riziko je představováno zejména selháním protistrany v okamžiku vypořádání transakce.

- 3.1.2. Výše zmíněná obecná rizika rozhodně nepředstavují úplný katalog rizik souvisejících s investičními nástroji a investičními službami Zprostředkovatele. Jedná se jen o nejčastější a nejznámější rizika. V následujících částech budou charakterizována specifická rizika týkající se jednotlivých nejčastěji obchodovaných investičních nástrojů, jakož i specifická rizika související s některými službami poskytovanými/zprostředkovanými Zprostředkovatelem.
- 3.1.3. Informace o možném zajištění proti rizikům budou uvedeny u informace o rizicích souvisejících s jednotlivými investičními nástroji a jednotlivými investičními službami.

^{2,3,4} K těmto investičním nástrojům neposkytuje Zprostředkovatel investiční služby